

Σήμερα 19.5.2017, έφυγε από τη ζωή ο Νίκος-Χανάν Σταυρουλάκης Διευθυντής της Συναγωγής Χανίων, τ. Διευθυντής του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, και επιστημονικός συνεργάτης του Εβραϊκού Μουσείου Θεσσαλονίκης. Ο Νίκος Σταυρουλάκης, πρωτεργάτης και υπεύθυνος της αναστήλωσης της Συναγωγής Χανίων, απεβίωσε στο σπίτι του στα αγαπημένα του Χανιά σε ηλικία 88 ετώ ν. Για το σύνολο της δράσης και της αφοσίωσής του στη διατήρηση της ιστορίας και της πολιτισμικής κληρονομιάς των Ελλήνων Εβραίων, το ΚΙΣΕ είχε βραβεύσει τον Ν. Σταυρουλάκη με το Μετάλλιο της 50ετίας της Ανασυγκρότησης του Ελληνικού Εβραϊσμού που του απονεμήθηκε σε ειδική τελετή το 2008.

Ως φόρο τιμής στη μνήμη του Νίκου Σταυρουλάκη, και αντί επικηδείου, δημοσιεύουμε το παρακάτω προλογικό κείμενο του Προέδρου του ΚΙΣΕ κ. Δαυίδ Σαλτιέλ, στο υπό έκδοση λεύκωμα της Συναγωγής Χανίων αφιερωμένο στο έργο του Νίκου Σταυρουλάκη και στα 20 χρόνια λειτουργίας της Ετζ Χαγίμ:

ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΙΚΟΛΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗ

Του Προέδρου του ΚΙΣΕ κ. ΔΑΥΙΔ ΣΑΛΤΙΕΛ

Είναι τόσες οι σκέψεις που κατακλύζουν το μυαλό όταν κάποιος πρέπει να μιλήσει για τον Νίκο Σταυρουλάκη που χρειάζεται λίγος χρόνος να τις ταξινομήσει πριν ξεκινήσει. Διότι ο Νικόλας Σταυρουλάκης υπήρξε μια προσωπικότητα με πολλές αρετές και ικανότητες και διότι στη δική μου περίπτωση η σχέση που μας ενώνει ανέρχεται σε αρκετές δεκαετίες φιλίας, αλλά και πολλών ετών συνεργασίας σε μια πληθώρα έργων για τη διατήρηση της Ελληνοεβραϊκής κληρονομιάς.

Ανθρωπος των Γραμμάτων, μελετητής, ερευνητής, καλλιτέχνης, συγγραφέας, φιλόσοφος, ο Νίκος δεν αφιέρωσε απλώς τον εαυτό του σε αυτούς τους τομείς αλλά έγινε αυθεντία στον καθέναν από αυτούς χωριστά. Ένας ενάρετος οραματιστής με βαθιά πίστη στο Θεό και ταυτόχρονα με ακλόνητη πεποίθηση σε ένα δημιουργικό διαθρησκευτικό διάλογο που θα φέρει κοντά όλους τους ανθρώπους μέσα σε πνεύμα αλληλοσεβασμού.

Μέσα από τα ζωγραφικά έργα και τα σκίτσα του, τις μελέτες, την έρευνα για τους Έλληνες Εβραίους, για τις Συναγωγές και κυρίως για την Κρήτη, μέσα από τα βιβλία του για τη μαγειρική, ο Νίκος Σταυρουλάκης κατέγραψε, προέβαλε και διέσωσε ένα μεγάλο μέρος της ελληνοεβραϊκής παράδοσης.

Μα πάνω απ' όλα, ο Νίκος είναι ταυτισμένος με τρία από τα σπουδαιότερα έργα της μεταπολεμικής περιόδου αναβίωσης της εβραϊκής ζωής στην Ελλάδα: Το Εβραϊκό Μουσείο Ελλάδος, τη Συναγωγή των Χανίων και το Εβραϊκό Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '70, οπότε ξεκίνησε να συλλέγει παλαιά αντικείμενα, κεντήματα και τελετουργικά σκεύη από εβραϊκές οικογένειες απ' όλη την Ελλάδα, μέχρι τα εγκαίνια του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος, το 1979, ο Νίκος ήταν η ψυχή του έργου. Το ίδιο και στην περίπτωση της αναστήλωσης της Συναγωγής Χανίων. Από την ιδέα μέχρι την υλοποίηση, από το στάδιο της αναζήτησης χορηγών και της επίβλεψης των εργασιών ανοικοδόμησης, ο Νίκος έκανε τα πάντα... Κάθε ξεχωριστό πράγμα στη Συναγωγή Ετζ Χαγίμ αποτελεί δικό του σχέδιο και δική του έμπνευση. Η αγάπη των ανθρώπων που την υποστήριξαν και έδωσαν ζωή στη Συναγωγή Χανίων, οι χιλιάδες των τουριστών που την επισκέπτονται κάθε χρόνο και την έχουν καταστήσει ένα από τα διασημότερα εβραϊκά αξιοθέατα στον κόσμο, όλα αυτά υπήρξαν η μεγαλύτερη πηγή ικανοποίησης για τον Νίκο.

Υπό την ιδιότητά μου ως πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης είχα την ευκαιρία να συνεργαστώ στενά με τον Νίκο κατά τη διάρκεια της δουλειάς του στο Εβραϊκό Μουσείο της Θεσσαλονίκης, ένα ακόμη εγχείρημα που ο Νίκος πρόθυμα και ολόψυχα υποστήριξε, συμμετέχοντας στην ίδρυση, τον χαρακτήρα του και τη λειτουργία του.

Ο Νίκος άφησε το δυναμικό αποτύπωμά του στην πολιτιστική και πνευματική παραγωγή της σύγχρονης ελληνοεβραϊκής κοινότητας, συμβολή για την οποία έχει την αιώνια αναγνώριση και την ευγνωμοσύνη μας.

Δαβίδ Σαλτιέλ

Μάιος 2017

** [Διαβάστε εδώ](#) τη συνέντευξη του Νίκου Σταυρουλάκη στον Βίκτωρα Ισαάκ [Ελιέζερ](#) , που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό « [Αλεφ](#) », τ. 64, Ιαν.-Μαρ. 2017.